

خاتم سازی

خاتم سازی در واقع آراستن سطح اشیاء چوبی بصورتی شبیه به موزائیک با مثلثهای کوچک است و این مثلثها هر چه ظریف تر و طرحها و اشکالی که با این مثلث ها بوجود می آید هر چه منظم تر باشد خاتم مرغوبتر است. البته مرغوبیت مواد اولیه بکار رفته در خاتم نیز باعث بالا بردن ارزش آن می گردد.

سفالگری

مهمترین مواد اولیه در کار سفالگری : گل، ماسه و مواد سوختنی است. گل رس به خاطر داشتن اکسید آهن و آهک دارای خاصیت شکل گیری و چسبندگی است و میتوان با آن طرفهای غیر قابل نفوذ ساخت. برای تهیه سفال ابتدا گل را از معدن به محل کارگاه نموده و سپس مقداری معین آب و ماسه به آن می افزایند. پس از اینکه گل و ماسه و آب کاملاً با هم مخلوط شد و آماده گردید، گل به قطعاتی با اندازه های مورد نیاز تقسیم می شود و هر قسمت را بطور جداگانه روی چرخ سفالگری گذاشته و شروع به چرخکاری می نمایند.

شیشه گری

شیشه جسمی است شفاف، شکننده و ترکیبی از سیلیکاتهای قلیایی که این اجسام را در کوره ذوب می نمایند و به وسیله دست یا به کمک قالب های مخصوص به آنها شکل می دهند. اشیایی که از مناطق مختلف کشور نظیر شوش، ری، ساوه و نیشابور از زیر خاک به دست آمده نشان دهنده ساخت اینگونه ظروف در اکثر نقاط کشور در گذشته های دور می باشد. ظروف شیشه ای در اوایل دوره اسلامی بیشتر شامل بطری، قوری، گلدان و فنجان بوده است که برای مصارف خانگی بکار می رفته است. برخی اشیاء باقی مانده متعلق به قرون هشتم و نهم میلادی است که بدون تزئین می باشد. همچنین تعدادی دکمه شیشه ای که طی یکی از حفاریات ناحیه حسنلو بدست آمده متعلق به عهد هخامنشی است که بروجرد و رونق شیشه گری در آن عصر گواهی می دهد.

قلمزنی

آنچه امروز بعنوان قلمزنی شناخته می شود و مصنوعات فراوانی اعم از مس و برنج بوسیله آن تزئین می گردد در ایران دارای سابقه ای بسیار طولانی است. از آثار فلزی دوره هخامنش نمونه های بسیاری

بدست نیامده تا دورنمای رواج این هنر در آن دوران را مشاهده کنیم ولی مجموعه ظرفها و بشقابهای نقره و طلای عصر ساسانی که بدست استادان ایرانی قلم خورده است و سلاطین این سلسله را در بزم یا رزم و شکار نشان می دهد و در موزه "ارمیتاژ" شهر لنینگراد نگاهداری میشود رواج صنعت قلمزنی را در آن عصر تایید می کند. در دوران اسلامی تاریخ ایران صنعت قلمزنی رواج فوق العاده داشته است و شاهد بر این مطلب مجموعه ابریکهای برنزی و آثار زیبای فلزی از نوع بخوردان و ظرفهای آبخوری است که به شکل حیوانات و پرندگان ساخته شده و بیشتر آنها در خراسان و همدان و ری و سمرقند بدست آمده است.

گلیم بافی

آسودن بر روی کف پوشی گرم و نرم در پی روزی پرکار و سخت، امید و توانی است برای برخوردی دوباره با واقعتهای سخت و شیرین کار روزمره و تامین معیشت خانواده. نخستین کف پوش بشر اولیه پوست حیوانات بود ولی پس از گذشت هزاران سال وقتی توانست کم کم مواد اولیه طبیعت را به میل خود شکل دهد، به فکر ساخت بالاپوشی برای خود و کف پوشی برای محل سکونتش افتاد. اولین کف پوشهای ساخته انسان حصیر و بوریاست و به تدریج بافت زیراندازهای پشمی را نیز آموخت. در کاوش های باستان شناسی در شرق جزیره آناتومی و بقایای یک گلیم 7700 ساله بدست آمده است ولی بطور کامل به علت آسیب پذیری مواد اولیه گلیم و نمونه های چندانی از گذشته های دور موجود نیست. قدیمی ترین نمونه بدست آمده گلیم ایران و قطعه گلیمی متعلق به دوره اشکانی است.

معرق

هنر معرق روی چوب، یکی از رشته های پر پیشینه صنایع دستی ایران است که به نسبت سایر صنایع چوب از قبیل خاتم، منبت، نازک کاری چوب، خراطی و بافت سبد و حصیر دارای قدمت بیشتری است و طبق اسناد و مدارک موجود با وجودی که زادگاهش هند است اما از روزگاران خلیلی دور به ایران راه یافته و هنرمندان و صنعتگران ایرانی تکمیل کننده و گسترش دهنده آن بوده اند. این "هنر صنعت" که در ابتدا تلفیقی از چوب و فلز بود، به کمک ذوق و اندیشه معرق سازان هنرمند ایرانی تغییر شکل داد و صنعتگران کشورمان بجای یک نوع چوب که معمولاً متن اصلی دست ساخته ها را تشکیل میداد، به استفاده از انواع چوب با رنگهای مختلف پرداختند.

منبت کاری

منبت کاری هنری است مشتمل بر حکاکی و کنده کاری بر روی چوب بر اساس نقشه ای دقیق این تعریف اصولی منبت کاری است.

مینیاتور

واژه "مینیاتور" که مخفف شده کلمه فرانسوی "مینی موم ناتورال" و به معنی طبیعت کوچک و ظریف است و در نیمه اول قرن اخیر و حدوداً از دوره قاجاریان وارد زبان فارسی شده، اصولاً به هر نوع پدیده هنری ظریف (به هر شیوه ای که ساخته شده باشد) اطلاق می شود و در ایران برای شناسایی نوعی نقاشی که دارای سابقه و قدمتی بسیار طولانی است به کار می رود.

نمدمالی

نمد ساده ترین نوع کف پوش است و ساخت آن احتیاج به دستگاه خاصی دارند. در نمد مالی در واقع از خاصیت طبیعی پشم که عبارت از در هم پیچیدن المیاف آن در اثر رطوبت و فشار است استفاده می شود. احتمال دارد که اولین بار باغندگانی که المیاف پشمی خود را شسته و برای گرفتن رطوبت آن با چوبدستی ضربه هایی به پشم می زده اند، موفق به کشف این خصوصیت پشم و در نتیجه موفق به بوجود آوردن صنعت نمدمالی شده باشند.